

28.oktober 2020

EM2020/42

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut til EM2021 fremsætter en national handlingsplan for at styrke indsatsen for mennesker med psykisk lidelse.

(Medlem af Inatsisartut Mikivisuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit)

Videnskaben og psykologer har sagt, at indenfor en årrække vil det største udfordring for vort sundhedsvæsen være psykiske lidelser.

Den gang vi var små, så vi, at børn var misrøgtede, hvor man blot sagde, de er dem der, som er sådan. Senere da jeg blev voksen var mange af disse, fået psykiske lidelser eller nogle har begået selvmord. Vi kunne se, at vores psykisk syge gik rundt til hverdags og de skulle bare gå uden at lave noget. Disse forhold henhørte under staten på daværende tidspunkt og man anså ikke for at skulle hjælpe dem.

Vi må takke for, at vi i dag ikke accepterer disse forhold og ved indførelsen af Hjemmestyre, som myndighed har pligt til at gøre noget, ligesom vi som menneske må gøre noget for de syge og ikke bare overse længere, nu med forordning kan der ydes hjælp for dem.

Bekæmpelsen af selvmord og bekæmpelsen af misrøgt har udfordringerne været mange, at bare bringe tallene ned, er vi nu som folk lidt under det. Alkohol, euforiserende stoffer og deslige bruges til at flygte og gemme sig fra problemerne den vej, ved vi foregår.

At gemme sig for problemerne, skal vi sammen ændre på ved at aftabutisere.

Et rask menneske er, én som har haft gode opvækstvilkår. Vores ansvar som forældre er, at sikre barnet ikke bare på det ydre, men at opdrage barnet til at blive stærk fysisk såvel psykisk. Samtaler, meningsudvekslinger, hjælpe til i hjemmet, give barnet passende ansvar i forhold til opvækst og vægte sunde og rigtige i livet i forbindelse med opdragelse af barnet og revurdere disse efter behov.

Et misrøgtet barn, som har følt sig utryk igennem deres opvækst og når de sidestiller sig til et andet barn, så betragter de sig selv, kan ikke slå til, mindre værd, flove og på anden vis, kan deres oplevelser være så tunge, at de får psykiske lidelser, som følge af disse.

De kære børn skal bydes ordentlig velkommen til verden. Dem alle. De kommende forældre må spørge sig selv, om man selv er klar til at skulle have det ansvar med, at skulle tage vare for et barn?

Med bolig, forsørgelse, ansvar, samliv, opdragelse og at man er klar til at tage ansvaret herfor, skal man, som det mindste, selv være i stand til at svare på, før man får barn.

Henset til vores samhørighed og vi er relativt lille befolkning og så et stort misrøgt og psykiske lidelser er for høje. Når vi fatter mistanke, så bør vi alle især være mere modige til at gøre noget for at blande os og hjælpe. Vi mener ikke, at ethvert barn fra vort land ikke må blive syg, blot fordi barnet føler mangel på et henvendelsessted.

Jeg mener, at det var i 2012, hvor jeg selv stillede forslag her i salen om at alle uanset, hvornår man har været udsat for seksuel misbrug, får adgang til behandling, uanset alder. Her fik jeg afslag. Man vil kun arbejde for de udsatte børn.

Jeg mener, at enhver, som har behov for psykisk behandling, at man må hjælpe med det samme og ikke vente. Hjælpen til vores landsmænd er det vigtigste, og det skal være det første ting, man skal huske på ved visiteringen.

Forslagsstillerens forslag om handlingsplan er jeg meget enig i.

Tilfældigheder om hvem skal komme først til behandling og vejen med de hindringer, der er skal vi fjerne. Befolkningen fra Qaanaaq, Østgrønland, Vestgrønland, fra Niaqornat, ja uanset, hvor man kommer fra, skal alle have samme mulighed ved en national handlingsplan, set fra kommunerne, sundhedscentre, sociale myndigheder og socialrådgiverne skal ikke være i tvivl om hvordan arbejdet skal ske og dem som har behov for hjælp, at de får hurtigt hjælp den vej.

Noget som kunne diskuteres er, hvorfor er der så mange misrøgtede børn?

Ikke sørge for dem, ikke være kærlige overfor dem, lade dem sulte og lade dem føle sig utrygge? I dyreverdenen, selv fugle går til angreb på løver, for at forsvare deres føle. Så stor er kærligheden for dem. Hvad har vi som folk gjort? Hvorfor er vi nået dertil og være ligeglade med hvordan vort barn føler og hvilke vilkår barnet har, at man tænker, at andre skal nok tage sig af mit barn, den ligestilling? Jeg mener, at vi burde i langt højere grad gøre mere for det ansvar, som mor og far har. Vi går alt for stille med dørene.

Ja, der er ellers mange ting, vi kunne opbringe og diskutere.

Samlet set i forhold til den nationale handlingsplan i forhold til de psykiske lidelser, som forslagsstilleren har stillet har Naalakkersuisut heldigvis arbejdet med og ved at komme nogen ting i møde har

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

samlet os alle. Naalakkersuisut har fremsat ændringsforslag, men med forståelse for forslaget og dette tilslutter vi os og takker for det gode forslag.

Vi henstiller det hermed til Familieudvalget til behandling.